SINONIMIE ŞI ECHIVALENŢĂ INTERLINGVISTICĂ ÎN DICŢIONARELE BILINGVE ROMÂNO-SPANIOLE

CARMEN LOZINSKI
Liceul „Miguel de Cervantes", Bucureşti

1. *Complexitatea definirii sensului prin sinonimie interlinguală* a fost semnalată de mulţi autori[1], care coincid asupra faptului că prin **sinonimie şi echivalenţă interlingvistică**[2] se sistematizează toate problemele semantice din cele două limbi puse în relaţie.

Obiectul analizei noastre îl va constitui *Dicţionarul român-spaniol (DRS)* (autori Alexandru Calciu, Constantin Duhăneanu, Dan Munteanu, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1979), dicţionar care, prin corpusul şi structura articolelor sale, satisface deopotrivă nevoile de comunicare ale vorbitorilor obişnuiţi şi cele ale specialiştilor[3].

Cercetarea noastră urmăreşte atât termeni şi sensuri din limbajul comun, cât şi termeni şi sensuri specializate[4] şi îşi propune să pună în evidenţă *diferenţele - cantitative şi calitative – în redarea sensului cuvintelor şi unităţilor de semnificaţie din limba română în limba spaniolă* şi, implicit, *(a) soluţiile corecte* sau *acceptabile* (sub 2.1. şi 2.2.) şi *(b) situaţiile de redare aproximativă a sensului* şi *erorile de transfer* (sub 2.3.).

Studiul redării sinonimiei şi echivalenţelor interlingvistice trebuie făcut din perspectivă relaţional-diferenţiatoare[5], iar în cazul concret al *DRS* această perspectivă a impus ca analiza aspectelor paradigmatice să fie corelată cu cea a aspectelor sintagmatice.

Exemplele selectate sunt *reprezentative pentru problemele de semantică contrastivă româno-spaniolă* şi pentru dificultăţile pe care le presupune punerea în relaţie a celor două limbi la nivelul unui dicţionar bilingv.

2.1. Dat fiind faptul că relaţiile de sinonimie şi echivalenţă interlingvistică nu se stabilesc între cuvintele înţelese global, ci între sensuri ale acestora, vom urmări echivalenţele propuse în cazul cuvintelor polisemantice sub aspectul compatibilităţilor sau incompatibilităţilor acestora faţă de sensul avut în vedere[6].

2.1.1. Polisemia *este bine reprezentată în DRS*, iar *preocuparea pentru*

[1] Marello (1993: 33−76), Szende, Clas (1996: 111−126 şi 208−211), Bidu-Vrănceanu (2000b), Lozinski (2006, 2008 şi 2009).

[2] Folosim aceste concepte în accepţiile consacrate de studiile de *metalexicografie* dedicate dicţionarelor bilingve, şi anume de *sinonimie interlinguală* şi *echivalenţă interlinguală*; vezi Vascenco (1975), Marello (1993: 33−76) şi Béjoint, Thoiron (eds.) (1996).

[3] Vezi un model de „lectură" a acestui dicţionar la Lozinski (2006).

[4] *Lexicul specializat* reprezintă mai mult de o treime din *DRS* şi cuprinde − potrivit listei de abrevieri folosite în dicţionar − termeni din peste nouăzeci de domenii şi subdomenii.

[5] Relevanţa unei astfel de abordări, atât în cazul dicţionarelor monolingve, cât şi în cazul celor bilingve, a fost demonstrată de Bidu-Vrănceanu (2000a, 2000b, 2007) şi Lozinski (2006, 2008, 2009).

[6] Aspectele complexe ale redării polisemiei în dicţionarele bilingve au fost semnalate de Stati (1978: 288−294), Marello (1993: 55−61), Bidu-Vrănceanu (2000b), Lozinski (2006, 2008 şi 2009).

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

dezambiguizarea semantică şi contextuală este constantă. Articolele includ numeroase expresii uzuale şi unităţi frazeologice, fapt care asigură *competenţa comunicativă* a utilizatorilor acestui dicţionar.

● Pentru un termen cromatic cu o polisemie amplă cum este NEGRU, *DRS* recurge *la indicaţii între paranteze pentru delimitarea sensurilor pentru care este indicat corespondentul spaniol*: (brunet) *MORENO*; (ars de soare) *TOSTADO, ATEZADO, TEZADO*; (întunecat) *OSCURO, TENEBROSO, SOMBRÍO*; (hain) *MALVADO, ATROZ, CRUEL;* (fig., mohorât) *LÓBREGO, TÉTRICO, TENEBROSO, MOHÍNO*; (pop., murdar) *SUCIO*.

De asemenea, lexicografii manifestă preocupare pentru *delimitarea lexicalizărilor diferite în spaniolă pentru anumite co-ocurenţe* şi pentru *semnalarea echivalenţilor specializaţi contextual*: (despre taur sau vacă şi) *ZAINO*; (despre cai şi) *HITO*; *cu barba* NEAGRĂ − *BARBINEGRO; cu botul* NEGRU − *BOQUINEGRO*; (despre cai şi bovine) *MOHÍNO*; *cu ochi* NEGRI – *de ojos NEGROS; OJINEGRO; OJIPRIETO*; *strugure* NEGRU *uva NEGRA*; *vin* NEGRU *vino TINTO*, (fam.) *MORAPIO*.

În acelaşi articol sunt înregistrate comparaţii sau sintagme uzuale: NEGRU *ca noaptea tan − NEGRO como la noche*; NEGRU *ca pana corbului (ca corbul, ca catranul, ca ceaunul, ca tăciunele* sau *ca abanosul) − NEGRO como el carbón (el betún, el ébano, el azabache, el hollín, la pez, la tinta, un grajo), NEGRO ala de cuervo*; NEGRU *pe alb - en NEGRO sobre blanco*; *bere* NEAGRĂ *cerveza NEGRA*; *bursa* NEAGRĂ sau *târg* NEGRU *mercado NEGRO* (sau *ESTRAPERLISTA)*; *cafea* NEAGRĂ *café SOLO* (*PURO* sau Cuba *PRIETO*), *café NEGRO; de la* NEGRU (fam.) *del mercado NEGRO; gânduri* NEGRE *pensamientos NEGROS, MALOS pensamientos; îmbrăcat în* NEGRU a) *vestido de NEGRO;* b) (în doliu) *vestido de DE LUTO; mizerie* NEAGRĂ *miseria SÓRDIDA.*

2.1.2. *DRS* marchează riguros domeniile cărora le aparţin termenii de specialitate *polisemantici* şi oferă *echivalenţe care ţin cont de sistemul de opoziţii propriu limbii spaniole*.

● A IZOLA este pus în relaţie cu cvasisinonimele *AISLAR, SEPARAR, INCOMUNICAR*, pentru sensul de bază, la sensul 2 este utilă explicaţia „prin cordoane militare, sanitare", dintre paranteze, care precedă corespondentul specializat contextual *ACORDONAR*, şi cu lexemele specializate contextual *AISLAR*, pentru sensul 3, (tehnic) şi *SEPARAR* pentru sensul 4 din (chimie).

2.1.3. *Simplificarea polisemiei nu este justificată în cazul unor termeni uzuali*, cum ar fi PLOMBĂ, pentru care sunt înregistrate numai sensul principal, marcat (med.), şi sintagma *a pune o* PLOMBĂ şi echivalenţii *EMPASTE, OBTURACIÓN* şi respectiv *HACER UN EMPASTE (A ALGUIEN)*, iar sensurile secundare de „construcţie care completează spaţiul gol dintre alte două construcţii", şi respectiv „umplere a unei gropi din asfalt" sunt omise, deşi cel puţin acest din urmă sens este uzual şi ridică şi probleme de echivalare.

2.2. *Condiţiile de sinonimie* între termenii din două limbi puse în relaţie sunt aceleaşi ca şi în cazul sinonimiei intralingvistice: *identitatea referenţială*, dacă termenii aparţin aceleiaşi variante stilistice, *identitatea semică* sau *echivalenţa semantică* (prin neglijarea a una sau două trăsături semantice) şi *substituţia în context*[1].

Un concept cheie în lexicografia bilingvă este cel de **echivalenţă interlingvistică**[2]. Echivalenţele propuse trebuie să releve *sensul şi uzajul* şi să aibă *aceleaşi valori stilistice*[3].

Definirea prin sinonimie şi echivalenţă interlingvistică prezintă următoarele aspecte în *DRS*:

[1] Pentru detalii, discuţii şi exemple, vezi Bidu-Vrănceanu, Forăscu (2005: 90−119).
[2] Pentru detalii, vezi Marello (1993: 33−76) şi Béjoint, Thoiron (eds.) (1996).
[3] Vezi detalii şi exemple la Lozinski (2006).

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

2.2.1. Acelaşi sens poate fi exprimat printr-un lexem într-o limbă şi printr-o sintagmă în alta. *DRS* indică atât cazurile în care lexemelor româneşti le corespund sintagme în spaniolă − ARPACAŞ *CEBADA PERLADA (sau MONDADA)*, *TRIGO PERLADO*, A SICTIRI *RECHAZAR CON INSULTOS*, BAROU (jur.) *COLEGIO DE ABOGADOS*, AMPRENTĂ s. 2 (stomatologie) *CUBETA PARA LA IMPRESIÓN*, ARTIMON (mar.) *PALO DE MESANA*, BĂCAN (bot.) *PALO CAMPECHE* etc., – cât şi situaţia inversă, în care, pentru acelaşi sens, selecţia se face în plan sintagmatic în română şi respectiv în plan paradigmatic în spaniolă – *cap de* ACUZARE (jur.) *CARGO***,** NAVLU *pentru o şalupă LANCHAJE, a deschide cu* ŞPERACLUL *GANZUAR, lucrat la* STRUNG *TORNÁTIL* etc.

2.2.2. *Definirea prin cvasisinonime* este soluţia adoptată de majoritatea dicţionarelor bilingve. Şi în *DRS* punerea în relaţie cu un echivalent se face de cele mai multe ori prin *cvasisinonime, prin suspendarea unor opoziţii de sens sau registru*.

● Este şi cazul articolului consacrat lui ANGINĂ. Termenul respectiv este pus în relaţie cu sinonimul interlingvistic ANGINA, iar după aceea sunt înregistrate o sintagmă mai puţin uzuală - ANGINĂ *diftерică* („difterie localizată la nivelul faringelui") – pusă în relaţie, *prin suprimarea unor opoziţii de sens sau de registru*, cu termenul medical *DIFTERIA*, termenul *GARROTILLO*, marcat de dicţionarele limbii spaniole drept (colocvial), sau (ieşit din uz), şi *CRUP*, termen nemarcat, care are sensul de „angină difterică pe laringe" − şi abia apoi cea cunoscută vorbitorului obişnuit, ANGINĂ *pectorală*, echivalată cu *ANGINA DE PECHO*.

2.2.3. În cazul articolelor consacrate cuvintelor din *gastronomie, vestimentaţie, particularităţilor culturale, frazeologiei* etc. *DRS* recurge fie la *un împrumut*, la *o traducere generică***,** *urmată de o definiţie*, sau la *explicarea printr-o parafrază amplă* a acestor cuvinte în limba ţintă: AFINATĂ *BEBIDA ALCOHÓLICA HECHA DE ARÁNDANOS*, BATOG *„BATOG" (FILETE SALADO Y AHUMADO DE ESTURIÓN)*, CATRINŢĂ – *(ESPECIE DE) SAYA (DEL TRAJE POPULAR RUMANO)*, MALOTEA *(înv., îmbrăcăminte) ABRIGO FORRADO DE PIEL*, COLIVĂ *COLIVA (ESPECIE DE BUDÍN DE TRIGO HERVIDO Y AZUCARADO QUE SE REPARTE EN LOS ENTIERROS O ANIVERSARIOS FÚNEBRES)*, MOLITVĂ (relig.) *ORACIÓN PARA DESCANSO DE LAS ALMAS*, BONJURIST *JOVEN PROGRESISTA (DEL SIGLO XIX) (QUE ESTUDIÓ EN FRANCIA)*, ZANG *IMITA EL TINTÍN O TRIQUITRAQUE DE LOS OBJETOS METÁLICOS.*

2.2.4. *Glose ample*, care urmează îndeaproape definiţiile din dicţionarele explicative româneşti regăsim şi în cazul multor termeni specializaţi.

● Astfel, STREPEDE este glosat prin *(entom.) ARÁCNIDO QUE VIVE EN LOS ALIMENTOS*, iar cele două sensuri ale lui ŞPĂCLUIALĂ (constr.) sunt explicitate prin *ACCIÓN DE ALISAR O DE RAPAR CON LA ESPÁTULA* şi respectiv prin *CAPA DELGADA DE YESO QUE SE APLICA AL REVOCO, A LA MADERA ETC., CON LA ESPÁTULA.*

2.2.5. Unii autori recomandă în cazul terminologiilor, atunci când echivalenţele sunt operatorii, dar nu perfect exacte, *completarea acestora cu informaţii de natură enciclopedică*[1].

Mulţi termeni din *botanică, zoologie, entomologie, ornitologie, ihtiologie* sunt puşi în relaţie cu sinonimul interlingvistic sau cu o sintagmă urmate, între paranteze, de denumirea savantă, în latină, a acestora.

● Exemplele de acest gen sunt numeroase: ANDIVĂ (bot.) *ENDIBIA, ESCAROLA (CHICORIUM ENDIVIA)*, AMĂREALĂ este marcat la sensul 2 ca termen botanic şi pus în relaţie cu corespondentul *POLÍGALA*, urmat de denumirea savantă (*POLÍGALA VULGARIS)*, BOIŞTEAN (iht.) *FOXINO (PHOXDINUS PHOXDINUS)*, BARBUN (iht.) *BARBO DE MAR*

[1] Vezi în acest sens şi Clas (1996: 208−211).

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

(MULLUS BARBATUS), BIBIC (ornit.) *AVE FRÍA (VANELLUS VANELLUS)*, SFRÂNCIOC (ornit.) *ALCAUDÓN, PICAGREGA, GAUDÓN, LAYA (LANIUS)* etc.

● Alteori, însă, avem de-a face cu *o definire vagă*, prin parafrazele *ESPECIE DE PLANTA* „specie de plantă", respectiv *ESPECIE DE AVE* „specie de pasăre", urmate de denumirea savantă, singura care ajută la *identificarea referentului* (cazul lui POPILNIC, PLOIER, POALA RÂNDUNICII etc.)[1].

2.2.6. *DRS* nu este un dicţionar cu contexte, dar face apel la *diverse alte informaţii sintagmatice* care ajută la decodarea corectă a sensului, atât în limba sursă, cât şi în limba ţintă.

● De multe ori, indicaţiile dintre paranteze indică, preliminar, sistemul de opoziţii diferit al limbii spaniole: BENĂ 1. *(de autocamion) CAJA; CAJÓN*. 2. *(de excavator) CUCHARA, CUCHARÓN, PALA.*

Cazurile în care *DRS* nu marchează termenii de specialitate sunt rare, dar anumite indicaţii din cadrul articolelor suplinesc această lacună şi elucidează sensul termenilor chiar şi pentru un nespecialist.

● Astfel, deşi termenii polisemantici A EBOŞA, EBOŞARE, EBOŞĂ, EBOŞOAR, înregistraţi de *DEXI* drept termeni de specialitate în artele plastice şi domeniul metalurgiei, nu sunt marcaţi ca atare în *DRS*, există în cadrul articolelor consacrate acestora informaţii sintagmatice sau explicaţii între paranteze, care precedă echivalenţii propuşi şi care trimit la domeniul şi sensul avute în vedere.

La A EBOŞA sunt reţinute două sensuri, explicitate prin indicaţiile preliminare între paranteze − (a degroşa) şi respectiv (despre ţevi) −, termenul fiind pus în relaţie cu sinonimul interlingvistic *DESBASTAR* şi sintagma *PERFILAR POR EXTRUSIÓN*. Sub EBOŞĂ sunt înregistrate o parafrază amplă – *PREFABRICADO OBTENIDO POR DESBASTE sau POR EXTRUSIÓN* pentru sensul de „semifabricat obţinut prin eboşare", echivalentul specializat contextual *TANTEO,* precedat de explicaţia (arte), şi sinonimele interlingvistice *ESBOZO* şi *CROQUIS*, precedate de explicaţiile (schiţă) şi respectiv (crochiu), care precizează sensurile avute în vedere. Pentru EBOŞOAR sunt indicaţi, în mod corecte echivalenţii *FORMÓN* şi *DESBASTADOR* pentru sensul „daltă", iar pentru „daltă de sculptor" *PALILLO*.

2.3. Din punctul de vedere al problemelor pe care le ridică punerea în relaţie a două limbi prezintă interes să comentăm pe larg şi **soluţiile discutabile sau eronate** din acest dicţionar.

2.3.1. În destul de multe cazuri se poate vorbi de o *sinonimie cumulativă* în DRS, *nediferenţiată contextual şi stilistic*. În plus, de multe ori, *ordinea sinonimelor înregistrate este aleatorie*, echivalentul uzual fiind dat ultimul în seria sinonimică. Am selectat pentru exemplificare următoarele situaţii:

● Pentru echivalarea lui MEDICAMENT sunt indicaţi corespondenţii *MEDICAMENTO; DROGA; ESPECÍFICO; MEDICINA; PÓCIMA; REMEDIO*.

Deşi cuvintele uzuale sunt *MEDICINAS* şi *FÁRMACOS*, iar sintagmele uzuale pentru *a lua* MEDICAMENTE sunt *TOMAR MEDICINAS* şi *TOMAR FÁRMACOS*, DRS indică ca echivalenţi în primul rând pe *MEDICAMENTO,* care este termenul generic, sau *DROGA*, termen consacrat prin altă accepţie.

În cadrul articolului nu apare corespondentul uzual *FÁRMACOS* şi nici o co-ocureţă uzuală cum este *a lua* MEDICAMENTE, pentru care spaniola selectează în mod normal doar

[1] Vezi şi distincţia pe care o face Marello (1993: 52) între *coresponenţele complete* şi *coresponenţele incomplete* şi modalitatea de recuperare a informaţiilor semantice din limba sursă, în cazul acestora din urmă.

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

două din sinonimele interlingvistice propuse.

În plus, pentru *PÓCIMA* ar fi fost necesară precizarea că are o specializare contextuală, deoarece este nume generic pentru medicamentele lichide.

2.3.2. Alte soluţii ale *DRS* dovedesc *lipsă de rigoare şi inconsecvenţă în redarea conotaţiilor şi păstrarea registrelor limbii* pentru sinonimele interlingvistice propuse.

● Pentru A ŞTERPELI, marcat (familiar) în română, sunt indicaţi corespondenţi, într-o serie cvasisinonimică, nemarcaţi similar, într-o ordine aleatorie, mergând de la cei neutri ca *HURTAR, ROBAR, SUSTRAER, QUITAR,* la un corespondent ca *RAPIÑAR*, care, conform dicţionarelor limbii spaniole, înseamnă „a fura smulgând cu violenţă", sau marcaţi ca (argotic) − cum este cazul lui *PULIR* („a curăţa") sau (ieşit din uz) – cazul lui *DESPABILAR*.

● Pentru sensul secundar al lui A LICHIDA („a omorî; a asasina"), marcat (argotic) în română, sunt indicaţi echivalenţii: *LIQUIDAR*, marcat (vulgar) în dicţionarele spaniole, *TERMINAR, ULTIMAR, ACABAR CON, ASESINAR*, termeni neutri, şi *AJUSTICIAR*, care are sensul "a executa un condamnat la moarte".

2.3.3. Uneori, pentru indicarea unor corespondenţi, *se reţin trăsăturile comune mai multor tipuri de referenţi şi se estompează cele particularizante*. Este cazul unor *termeni cu un sens foarte concret care trimit direct la realitatea extralingvistică specifică* sau al unor termeni de specialitate:

● Punând în corespondenţa interlingvistică pe BOTFORI (care este glosat în DEX prin „(reg.) cizme cu turetci tari şi încreţite la gleznă") şi *BOTAS* (*PARA MONTAR)* („cizme (de călărie)"), lexicograful a reţinut doar clasarea comună − „obiect de încălţăminte cu carâmbul înalt" − şi a selectat ca echivalent al cuvîntului românesc un termen general şi nemarcat.

● O situaţie similară se regăseşte şi în exemplul următor, în care TUF − glosat în *DEXI* prin „(geol.) rocă formată prin acumularea şi consolidarea cenuşii, nisipului etc., provenite din erupţiile vulcanice" − este pus în relaţie cu sinonimul interlingvistic *TUFO*, cvasisinonimele *TOBA* („s 1 piatră calcaroasă, uşoară şi foarte poroasă care se formează prin depunerea calcarului din apele anumitor izvoare") *TOSCA* („(geol.) varietate de rocă calcaroasă şi uşoară care se formează prin depunerea calcarului din apă în anumite locuri") şi cu sintagma *PIEDRA VOLCÁNICA* (piatră vulcanică).

Relaţia de echivalenţă dintre aceşti termeni se stabileşte pe baza semelor comune */rocă/, /de tip sedimentar/,* iar diferenţele specifice dintre aceştia, referitoare la *sedimentele care le compun, locul în care se formează, densitatea şi culoarea acestora*, care ar putea interesa un specialist, sunt neglijate.

Date fiind numeroasele opoziţiile distinctive dintre aceşti echivalenţi, ni s-ar fi părut oportună înregistrarea sintagmei TUF *calcaros* în cadrul articolului din *DRS*, considerată în *DEXI* drept un subsens al acestui termen („rocă sedimentară calcaroasă, formată prin precipitarea calcarului, în jurul izvoarelor de ape minerale, care este cenuşie, galbenă sau brună, izvoare, poroasă şi uşoară"), singura care poate fi echivalată prin sinonimele *TOBA* şi *TOSCA*, cu atât mai mult cu cât în articolul respectiv sunt înregistrate şi alte colocaţii − *de* TUF şi *carieră de* TUF − şi echivalenţii acestora *TOBOSO* şi, respectiv, *TOBERÍA*.

2.3.4. In unele cazuri se constată o *inconsecvenţă în indicarea unor corespondenţi*.

● Astfel, în articolul dedicat lui STRUNG este înregistrată sintagma *şpan de* STRUNG, pentru care este indicat corespondentul *VIRUTA*, glosat de dicţionarele spaniole prin „s 2 reziduu fin, în formă de spirală care se produce la prelucrarea lemnului sau a metalului". În schimb, sub articolul ŞPAN, pentru ocurenţa ŞPAN *de strung* este indicat sinonimul interlingvistic *TORNEADURA*, iar *VIRUTA* este indicat drept echivalent pentru ŞPAN *de rindea*.

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

2.3.5. În cazul unor *termeni specializaţi monosemantici*, avem de-a face cu explicaţii redundante, între paranteze, care vin să elucideze sensul din română. Acestea sunt utile unui vorbitor obişnuit al limbii române, care ar consulta întâmplător aceste articole, şi nu unui specialist, care ar consulta dicţionarul pentru a afla echivalenţii spanioli ai acestor termeni.

● Astfel, EREPSINĂ este explicitat prin (ferment) şi urmat de sinonimul interlingvistic *EREPSINA*, iar EOZINĂ este urmat de explicaţia (colorant) şi pus în relaţie cu *EOSINA.*

2.3.6. Alteori corespondenţii propuşi sunt **eronaţi**, deoarece *trimit la alt referent decât termenul românesc*.

● Astfel, SITAR, marcat (ornit.), este pus în relaţie cu o serie de cvasisinonime – *GALLINETA; CEDACERO, CHOCHA, CHOCHA* PERDIZ −, urmate de denumirea ştiinţifică, dintre care unul – *CEDACERO* − corespunde sensului cuvântului omonim de „fabricant de site".

3. La modul general, *DRS* este un dicţionar bogat în informaţii semantice şi un instrument util în învăţarea lexicală.

Atât la nivelul termenilor din lexicul comun, cât şi la nivelul terminologiilor *diferenţele de organizare semantică* între limbile română şi spaniolă condiţionează şi limitează de multe ori punerea în corespondenţă a acestora.

Analiza a confirmat *teza specificului limbilor în redarea aceleiaşi realităţi extralingvistice.* Între cele două limbi puse în relaţie se manifestă o *asimetrie în organizarea relaţiilor de polisemie şi sinonimie* atât la nivelul lexicului comun cât şi la nivelul lexicului specializat.

Categoriile de exemple analizate aici ar putea constitui sugestii aplicative concrete sau modele de interpretare lexicografică.

SURSE

Clave: *Diccionario de uso del español actual*, Madrid, Ediciones SM, 2000.

Cumbre: *Gran diccionario de uso del español actual (basado en el corpus lingüístico Cumbre)*, coord. Aquilino Sánchez, Madrid, SGEL, 2001.

DEX: Ion Coteanu, Lucreţia Mareş, (coord.), *Dicţionar explicativ al limbii române*, ed. a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996.

DEXI: Eugenia Dima, (coord.), *Dicţionar explicativ ilustrat al limbii române*, Chişinău, Editura Arc & Editura Gunivas, 2007.

DLRAE: *Diccionario de la lengua española de la Real Academia Española*, vigésima primera edición, Madrid, Editorial Espasa Calpe, S. A., 1992.

DRS: Alexandru Calciu, Constantin Duhăneanu, Dan Munteanu, *Dictionar român-spaniol*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1979.

DSR: Alexandru Calciu; Zaira Samharadze, *Dicţionar spaniol-român*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1992.

DUE: Maria Moliner, *Diccionario de uso del español*, segunda edición, Madrid, Editorial Gredos, 1998.

MDN: Florin Marcu, *Marele dicţionar de neologisme*, Bucureşti, Editura Saeculum I. O., 2002.

DSL: Angela Bidu-Vrănceanu, Cristina Călăraşu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaş, Gabriela Pană Dindelegan, *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira, 2001.

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE

Béjoint, Henri, Philippe Thoiron (eds.), 1996, *Les dictionnaires bilingues*, Louvaine-la Neuve, Edition Duculot.

Bidu-Vrănceanu, Angela, (coord.), 2000a, *Lexic comun, lexic specializat*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)

Bidu-Vrănceanu, Angela, 1996, „Lexicografia şi metalexicografia”, *Studii şi cercetări lingvistice* XLVII, nr. 1−6.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 1997, „Mărcile diastratice în DEX şi importanţa lor normativ-didactică”, *Limbă şi literatură*, I, p. 27−36.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 1999, „Mărcile stilistice (diastratice) ale lexicului specializat în DEX_2”, *Limba română* XLVII, 1−6, p. 19−23.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 2000b, „Dicţionarele bilingve din perspectiva metalexicografiei”, *Limbă şi literatură*, vol. I−II, p. 11−17.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mişcare. De la dicţionare la texte*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Bidu-Vrănceanu, Angela, Narcisa Forăscu, 2005, *Limba română contemporană. Lexicul*, Bucureşti, Humanitas Educaţional.
Corbin, Pierre, 1989, „Lire les dictionnaires. Pour la constitution en champs de récherche de la lecture critique des textes léxicographiques français contemporains”, *Le français dans le monde*, *Léxiques*, p. 1−41.
Lozinski, Carmen, 2006, *Problemele sensului în dicţionarele bilingve româno-spaniole*, în Pană Dindelegan (coord.) 2006: 297−306.
Lozinski, Carmen, 2007, *Traducerile din perspectiva semanticii moderne*, în Pană Dindelegan (coord.) 2007: 547−552.
Lozinski, Carmen, 2008, *Problemele polisemiei în limbile română şi spaniolă. Sensuri noi în dicţionarele bilingve*, în Pană Dindelegan (coord.) 2008: 629−632.
Lozinski, Carmen, 2009, *Terminologiile în dicţionarele bilingve româno-spaniole*, în Zafiu, Stoica, Constantinescu (eds.) 2009: 549−554.
Marello, Carla, 1993, *Dizionari bilingui*, Bologna, Zanichelli.
Pană Dindelegan Gabriela (coord.), 2007, *Limba română. Stadiul actual al cercetării*, *Actele celui de al 6-lea Colocviu al Catedrei de limba romana (29-30 noiembrie 2006)*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2006, *Limba română. Aspecte sincronice şi diacronice*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2008, *Limba română. Dinamica limbii, dinamica interpretării*. *Actele celui de al 7-lea Colocviu al Catedrei de limba romana (Bucureşti, 7-8 decembrie 2007)*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Stati, Sorin, 1978, *Manuale di semantica descrittiva*, Napoli, Ed. Liguori.
Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, 2005, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Bucureşti, Editura All.
Zafiu, Rodica, Gabriela Stoica, Mihaela N. Constantinescu (eds.) 2009, *Limba română. Teme actuale. Actele celui de al 8-lea Colocviu al Catedrei de limba romana (Bucureşti, 5-6 decembrie 2008)*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Vascenco, Victor, 1975, *Dificultăţi ale lexicului rus. Elemente de semantică contrastivă*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

Interlingual Synonymy and Equivalence in the Romanian-Spanish Dictionaryes

In this paper we have made an inventory and comentary of the conditions of interlingual synonymy, and also of the criteria according to wich equivalences are selected in the Romanian-Spanish dictionaryes.

BDD-V829 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 02:59:11 UTC)